WSTĘP

<https://doi.org/10.18778/8220-421-6.01>

Z ogromną radością oddajemy do rąk Czytelników kolejną już monografię ukazującą związki starożytnego Rzymu i Półwyspu Iberyjskiego. Relacje te wciąż żywo interesują badaczy reprezentujących różne dyscypliny naukowe, zarówno w Polsce, jak i za granicą, czego wyrazem jest niniejszy obszerny tom. Wielość perspektyw znalazła naturalny wyraz w wielojęzyczności prezentowanej pozycji.

Książkę otwiera część poświęcona kwestiom językowym, zogniskowanym wokół dziedzictwa łaciny w języku hiszpańskim, obecnego na przykład w konstrukcji zdań warunkowych czy w przysłowiach. Przedmiotem zainteresowania badaczy stała się także historia łacińskich przyimków w języku hiszpańskim, a także wpływ łaciny na hiszpańską interpunkcję. Druga część dotyczy szeroko rozumianej literatury. Pojawia się tutaj, na przykład, refleksja na temat obecności Hiszpanii w poezji Marcialisa czy analiza starożytnych źródeł literackich mówiących o złożach złota na Półwyspie Iberyjskim, a także uwagi na temat przekładu łacińskich *Pieśni z Ripoll*. Rozdziały o późniejszej recepcji motywów łacińskich i hiszpańskich dotyczą na przykład wątku kosmologicznego w piętnastowiecznym dziele Jana ze Stobnicy czy pochodzącej ze starożytności ekfrazy, obecnej w literaturze siedemnastowiecznej Hiszpanii. Reprezentowana jest również literatura Portugalii, która w starożytnej mitologii doszukiwała się początków tego kraju.

Rozdziały poruszające tematy związane z historią i archeologią przybliżają badania z zakresu, między innymi, kwestii religijno-politycznych, jak kult cesarski w hiszpańskich prowincjach

Rzymu, analizowany na podstawie pozostałości archeologicznych, inskrypcji czy monet. Nie mogło oczywiście zabraknąć zagadnień militarnych, czego przykładem jest analiza powstania koalicji przeciwko Rzymianom na Półwyspie Iberyjskim. Badaniom poddano także prawo rzymskie i jego zastosowanie w prowincji Hiszpanii, jak i historię Wiriatusa i Trajana jako wzorów osobowych, na które powoływali się późniejsi przywódcy. Znalazło się tu także miejsce dla tematów, które dotyczą śladów kultury materialnej, pozostałych po starożytnej wymianie handlowej: świątyń czy amfor.

Mamy nadzieję, że nasz tom, który stara się wypełnić lukę na rynku publikacji naukowych, spotka się z zainteresowaniem badaczy oraz wszystkich innych osób zaintrygowanych relacjami Rzymu i Półwyspu Iberyjskiego od czasów starożytnych do współczesności.

Adriana Grzelak-Krzymianowska
Maria Judyta Woźniak